

Dr hab. n. o zdr Beata Pięta

Poznań, 16 sierpnia 2017

Zakład Praktycznej Nauki Położnictwa

Uniwersytet Medyczny w Poznaniu

Ul. Jackowskiego 41

60-512 Poznań

RECENZJA

rozprawy doktorskiej na stopień doktora nauk o zdrowiu mgr Karoliny Lisowskiej

„Analiza porodów domowych w Polsce ze szczególnym uwzględnieniem województwa podlaskiego”

Promotor : dr hab. n. med. Bożena Dobrzycka

Poród jako proces fizjologiczny, nie zmienia się od tysięcy lat. Zmieniają się natomiast warunki w jakich przebiega, zmieniają się zwyczaje i znaczenie jakie się jemu przypisuje. Niewątpliwie, jest to jeden z najważniejszych momentów w życiu kobiety, który wymaga ogromnego wysiłku, wrażliwości, a dodatkowo towarzyszą rodzącej niepowtarzalne emocje. Z tego względu ten szczególny moment wymaga zapewnienia każdej kobiecie jak najlepszych warunków, indywidualnego traktowania oraz troski i czułości ze strony otaczających ją osób, w tym najbliższych. Zalecenia Światowej Organizacji Zdrowia dotyczące porodu naturalnego wynikają z prawa każdej kobiety do wyboru odpowiedniej, najbardziej jej odpowiadającej formy opieki okołoporodowej. Jeśli nie istnieją żadne zagrożenia dla ciężarnej i jej dziecka, ryzyko wystąpienia powikłań okołoporodowych jest niskie, poród powinien przebiegać w sposób naturalny, bez ingerencji medycznej, tylko przy dyskretnym udziale czy obserwacji ze strony personelu medycznego.

Rodząca powinna mieć możliwość wyboru miejsca porodu, gdzie sama będzie decydować o jego przebiegu w całkowitej zgodzie z własnym ciałem. Dobrą alternatywą staje się własny dom, w którym kobieta czuje się pewnie i bezpiecznie. Poród w takim miejscu dodaje wiary we własne siły, wzmacnia poczucie wartości, często wzmacnia zaufanie do samej siebie co umożliwia walkę z dolegliwościami bólowymi. Kobieta dobrze przygotowana do porodu w warunkach domowych traktuje ból jako pozytywny element

narodzin, zbliżający ją do długo oczekiwanej chwili narodzin dziecka. Poród w domu, to także wiele korzyści dla dziecka i całej rodziny.

Poród domowy, w obecnych czasach przestał być postrzegany jako poród nagły, bez asysty, stwarzający niebezpieczeństwo dla życia matki i dziecka. Stał się wydarzeniem naturalnym, elitarnym. Osoby decydując się na taki poród, to rodzice mający pełną świadomość powstania rodziny już w momencie poczęcia dziecka, a do tego wydarzenia przygotowują się przez cały czas trwania ciąży. Na porody w domach często decydują się również kobiety, które mają nieprzyjemne doświadczenia z wcześniejszych porodów odbytych w warunkach szpitalnych. Dobre przygotowanie do porodu, zarówno fizyczne jak i psychiczne, jest jednym z warunków udanego i bezpiecznego rodzenia w domu.

Należy jednak pamiętać, że porodu w domu nie można traktować jako kaprysu, czy mody. Należy liczyć się z odpowiedzialnością, jaka wynika z podjęcia takiej decyzji. Dlatego również rodzice powinni poznać potencjalne zagrożenia i niebezpieczeństwa wynikające z decyzji o porodzie domowym. Zaleca się aby porody domowe przyjmowały doświadczone i dobrze wykwalifikowane położne, które powinny mieć zorganizowaną opiekę w przypadku wystąpienia zagrożeń.

W niniejszej Dysertacji Autorka podjęła się bardzo istotnego opracowania naukowego dotyczącego analizy porodów domowych, które jest uzasadnione zarówno z poznawczego jak i praktycznego punktu widzenia.

Przedstawiona do recenzji rozprawa doktorska liczy 147 stron wydruku komputerowego, a jej bibliografia zawiera 173 aktualne pozycje piśmiennictwa, poprawnie dobrane, dotyczące omawianego zagadnienia. W pracy zamieszczono 63 tabele i 52 ryciny.

Układ pracy można nazwać konwencjonalnym, powszechnie przyjętym w dysertacjach doktorskich z dziedziny medycyny i nauk o zdrowiu. Zawiera bowiem, za spisem treści: wstęp, który jest niezbędny do uzyskania właściwych informacji wprowadzających nas w problematykę podjętego badania, cel pracy, materiał i metodę, wyniki przeprowadzonych badań, dyskusję, wnioski, streszczenie w języku polskim i angielskim, piśmiennictwo, spis tabel i rycin oraz aneks. Wszystkie części tworzą logicznie powiązaną całość.

W części teoretycznej, liczącej 32 strony, Autorka w sposób niezwykle wyczerpujący przedstawia zagadnienia związane z położnictwem i porodami domowymi. Omawia zagadnienia opieki w ujęciu historycznym, szczegółowo przedstawia również aspekty prawne, porównuje rozporządzenia w państwach członkowskich Unii Europejskich. W kolejnych podrozdziałach prezentuje porody domowe w krajach nordyckich oraz w Polsce. Szczegółowo przedstawia także cele Stowarzyszenia „Dobrze Urodzeni”, analizuje wskazania i przeciwwskazania do porodów domowych oraz dokumentację medyczną utworzoną przez stowarzyszenie.

Za cel pracy Autorka przyjęła analizę porodów domowych na terenie Polski ze szczególnym uwzględnieniem województwa podlaskiego. Założyła zrealizowanie celu głównego poprzez cztery cele szczegółowe. Zarówno cel główny jak i cele szczegółowe są zrozumiałe i poprawnie sformułowane.

Przedmiotem analizy były informacje zgromadzone w ogólnopolskiej bazie danych dotyczących porodów domowych, która prowadzona jest przez Stowarzyszenie Niezależna Inicjatywa Rodziców i Położnych „Dobrze Urodzeni”. Dane wykorzystane do badań obejmują lata 2010-2016. Łącznie w tym okresie pod opieką położnych należących do stowarzyszenia odbyło się 581 porodów domowych. Metody badawcze uważam za właściwie dobrane, a wiarygodność uzyskanych wyników potwierdza starannie przeprowadzona analiza statystyczna.

Wyniki badań zawarte na 63 stronach przedstawione zostały w dwóch podrozdziałach, w sposób przejrzysty. W pierwszym podrozdziale przeanalizowano dane ogólnopolskie. Omówiono dane socjodemograficzne grupy badawczej, a analiza porodów domowych obejmowała: czas trwania poszczególnych okresów porodu, obrażenia krocza, utratę krwi podczas porodu, transfery rodzących oraz metrykę noworodków. W podrozdziale drugim porównano porody domowe w województwie podlaskim z pozostałymi województwami na terenie Polski. Zastosowane metody statystyczne dają dobre podstawy do wyciągnięcia wiarygodnych wniosków z przeprowadzonych badań.

O dojrzałości badawczej Doktorantki świadczy rozdział, w którym Autorka dyskutuje swoje wyniki z wynikami innych autorów.

Na podstawie przeprowadzonych badań Doktorantka wyciągnęła sześć wniosków odpowiadających na postawione cele badawcze.

1. W Polsce na poród domowy decydują się najczęściej kobiety w wieku około 31 lat, z wykształceniem wyższym, wieloródki.
2. W badaniach wykazano, że pozycje wertykalne jak również poród w wodzie mają istotny wpływ na skrócenie czasu trwania I i II okresu porodu.
3. Wśród kobiet rodzących w pozycji horyzontalnej występuje tendencja do częstszego profilaktycznego nacięcia krocza oraz większej liczby jego obrażeń.
4. Łącznie w analizowanym okresie w Polsce transferu do szpitala wymagało 16% rodzących w warunkach domowych i w większości wymagały go pierwiastki.
5. U kobiet rodzących w warunkach domowych na Podlasiu w porównaniu do pozostałych województw wykazano istotne statystycznie różnice w długości trwania ciąży, objętości utraconej po porodzie krwi oraz długości ciała noworodków.
6. Nie odnotowano zgonów zarówno matek jak i noworodków, co świadczy o profesjonalnej i odpowiedzialnej opiece położniczej sprawowanej nad rodzącą w warunkach domowych.

Wnioski wysunięte przez Doktorantkę mają w mojej ocenie bardzo ważny wymiar praktyczny i sugestie w nich zawarte powinny zostać uwzględnione i wdrożone w szeroko rozumianej opiece nad matką i dzieckiem.

Reasumując merytoryczna strona pracy zasługuje na uznanie i nie budzi zastrzeżeń. Praca od strony redakcyjnej przygotowana została poprawnie, układ jest czytelny i logiczny. Drobne błędy redakcyjne nie wymagają omówienia. Doktorantka dowiodła w swojej pracy o dojrzałości naukowej i badawczej.

Przedstawiona mi do recenzji dysertacja mgr Karoliny Lisowskiej spełnia wymagania stawiane rozprawom doktorskim, dlatego też wnoszę od Wysokiej Rady Wydziału Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku o dopuszczenie Doktorantki do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Dr hab. n. o zdr Beata Pięta, prof. UM